బామ్మగారి బహదూరీ

ఎ. శ్యామలారాణి

"భామా!"

"ఛీ. వదలండి. . . భామట. భామ! ఇదమంచం పంచి తేస్తానే బొప్పుకు ఎప్పట్ని 'భామా దోమా' అంటపోతే, 'రామా కృష్ణా' అని ఒక్క నాడైనా అన్నారూ?"

"అన్యాయం అన్యాయం. ఈ వారం రోజుల్నుంచీ నువ్వు నా పెట్టు తప్పించుకు పోయినప్పుడల్లా 'అయ్యో రామా!' అని నెత్తి కొట్టుకోవడం లేదూ!"

"ఎంత కష్టపడుతున్నారు, పాపం! పోనీ అలాగయినా ఆ శుభనామాన్ని తలవండి."

"శివశివా! ఎన్నాళ్ళిలా?"

"నే నన్న పనికి ఒప్పుకునేవరకూ ఎన్నాళ్ళయినా ఇలాగే!"

భామ బిగించి నడుంలో దోపుకున్న పైటచెంగుతో విసవిస గది దాటుతూ, "అమ్మా" అని ఎదురు పడ్డ బుజ్జిగాడిని అమాంతం ఎత్తేసుకుని ముద్దుల్లో ముంచేస్తుంటే తన అవస్థ తలుచుకుని కటకట లాడిపోయింది రాంబాబు ప్రాణం.

జెలసీతో ఒళ్ళు కుతకుతలాడిపోయింది. బుజ్జిగాడిని ఆ దవడా ఈ దవడా వాయించేసి కసి తీర్చుకోవాలనిపించింది. కాని, ఏం లాభం? బూరి బుగ్గల బుజ్జిగా ఎప్పటికే భామ పందిట్లో బందీ అయి, వంటిల్లు చేరి ఏవో చిలక వెధవ పలుకులు పలుకుతున్నాడు.

రాంబాబు కోపాన్నంతా బ్రష్ మీద చూపించడం ప్రారంభించాడు. "నువ్వు పెయింరా, బుజ్జి నాన్నా! నున్నితంగా వాడుకుంటావు బ్రష్నని." మరోసారి బుజ్జిగాడి బూరి బుగ్గ కందింది.

'పాపివెధవ!' పళ్ళు కొరుక్కున్నాడు రాంబాబు.

"అదుగో కాఫీ..."

'ఆ వెధవకి చేసే ముద్దుల్లో వెయ్యో వంతు తనకి చెయ్యి కూడదూ? అలా కసిరినట్టు చెప్పకపోతే' అనుకుంటూ, 'అయినా కోపాన్ని అనవసరంగా కాఫీ మీదెందుకు చూపించాలి? కాఫీ ఏం తప్పు చేయలేదుగా' అనుకుని అందుకున్నాడు రాంబాబు.

తలకి చుట్టుకున్న తువ్వాలు తీసి దండెం మీద ఆరేసి, జుత్తును అతి ఒయ్యారంగ అరబెట్టుకుంటూ, పచ్చని ముఖంమీద ఎర్రని కుంకుమ మరింత శోభగా వెలిగి పోతూంటే 'నేనేకదా అందాల రాణి' నన్నట్టు భామ దర్పంగా ఇటూ అటూ తిరుగుతూంటే ఉరిమి ఉరిమి దొంగగా చూస్తున్నాడు రాంబాబు.

'ఇప్పటి కెన్నాళ్ళయింది? వారం! అమ్మ బాబోయ్—అంటే ఒకటీ, రెండూ కాదు; ఏడు రోజులు. ఎంత కఠినాత్మురాలు భామ!'

"అమ్మ జుత్తు పొలుగ్గా బావుంది కదూ, నాన్నా?"

ఆఖరికి ఈ వెధవకూడా మెచ్చుకోకుండా ఉండలేకపోతున్నాడంటే తన అవస్థ ఎలా ఉంటుందో లేశమాత్రమైనా గ్రహించని ఈ భామ మనిషా? కాదు, కాదు.

"వారం, వర్జ్యం లేకుండా ఏమి టా నిలువుగుడ్లు?"

'ఖర్మ! నిలువుగుడ్లకికూడా వారం వర్జ్యమే! కోపగించి లాభం లేదు. భామ కాస్త కూస్త ఏదో మాటాడుతూన్నప్పుడే తనూ ఎలాగోలా మాటలు పెంచేసి వశపరచేసుకోవాలి.'

"హి. . . హి. . .హి. అబ్బే, నిలువు గుడ్లేంటి నీ ముఖం! తలకి స్నానం చేశావూ—శ్రావణశుక్రవారమా? మార్గశిర లక్ష్మివారమా? అని." వీలయినంతగా ముఖం ప్రసన్నం చేసుకుని దగ్గరికి రాబోయాడు.

"ఛీ. . . ఛీ. . . సిగ్గు. . . సిగ్గు. దూరంగా ఉండండి. 'ఇలాంటి మనిషితో ఎలా కాపురం చేస్తున్నావే' అని అందుకే ఏడ్చింది మా అమ్మమ్మ కల్లో కనబడి!"

అబ్బ—భామ కింత నడకలో చురుకుదనం వచ్చిందేమి? ఏదో మూలుగుతున్నాడు రాంబాబు.

"ఇవాల చివలాత్తిలి, నాన్నా!"

'ఇప్పటికైనా సిగ్గు వెయ్యటం లేదూ!' అన్నట్టున్నాయి భామ చూపులు.

everest/617 r/ACW-tl.

దగ్గులను కొట్టిపడవేయు ఛాంపియన్

Alembic

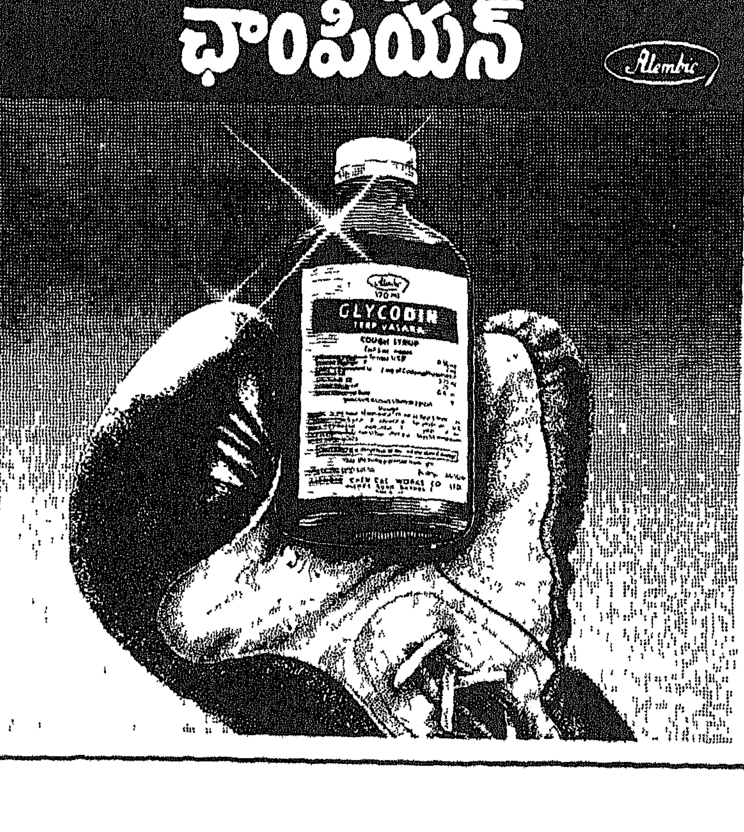

గ్లైకోడిన్

వలె దగ్గులను కొట్టిపడవేయగల గృహవైద్యం మరొకటి లేదు.

దగ్గులను 4 స్థలాలలో— అనగా మెదడు, గొంతు, రొమ్ము, ఊపిరితిత్తులలో— ఎదుర్కొని శీఘ్రమే ఉపశమనాన్ని యిస్తుంది.

- ఇది త్వరగా పనిచేస్తుంది
- రుచికి మధురం
- మరియు పొదుపు.

గ్లైకోడిన్— లక్షలాది ప్రజలు 40 ఏళ్లుగా నమ్ముకొన్నది.

'ఈ పాటి పెద్ద పొరబాటా మధ్య! [illegible] [illegible]' [illegible] [illegible] మ్రోస్తున్నాడు రాంబాబు.

"బుజ్జీ! రేపొద్దున్నే [illegible] ప్రతిదినం భామా పెద్దక్కో ఎవరో [illegible] [illegible]..."

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] రాంబాబు. [illegible] [illegible] లేదు. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] పారేస్తున్నాడు.

'[illegible] చెప్పినట్టు [illegible] [illegible] ఇంటి వరకూ ఆ వాయువు పోవడానికి వెళ్లేదు.' కసిగ ఓ చూపు పారేసి దివాలా తీసినట్టు చూస్తున్నాడు రాంబాబు. కళ్ళ ఎదుట బుజ్జీ లేదు, భామా లేదు. పూజగది లోంచి భామ బామ్మగారి లొడలొడ స్తోత్రం వినిపిస్తోంది. ఆవిడను నమిలి మింగేయాలన్నంత కోపం వస్తున్నా, అది సాధ్యపడదని తెలుసుకున్న వాడై చేసేది లేక గతాన్ని తలపోసుకుంటూ కాలం దొర్లిస్తున్నాడు రాంబాబు.

• • •

సరిగ్గా నెల్లాళ్ళ క్రితం భామ బామ్మగారైన సుబ్బలక్ష్మమ్మగారు విజయం చేసింది. వచ్చిన ముసలిఘటం మామూలుగా వస్తే ఏ తంటా లేదు.

ఇద్దరు కొడుకులూ, ముగ్గురు మనవలూ విదేశాల్లో అఘోరిస్తుండటంచేత వాళ్ళలో ఎవడో మెహర్బానీ చేసిన గుండు లాంటి విదేశీ గడియారాన్ని తెలియనికి వేలాడేసి మెళ్ళో తగిలించుకుని మరీ కీవిగా అడుగు పెట్టిందావిడ. భామ కళ్ళకి బామ్మ కంటే ముందు ఆవిడ మెళ్ళో వాచీయే బాగా ఆనింది.

"ఎలా ఉన్నావే, లక్ష్మీ?" అని ఆవిడ పలకరిస్తుంటే, వాచీ కేసే చూస్తూ భామ—"చాలా బాగుంది, బామ్మా!" అంది.

"అదేమి తెలుగే, లక్ష్మీ, పాపిష్టి ఏమి"టంటూ బోసి నోరు తెళ్ళబెట్టిందావిడ. ఆవిడకో పెద్ద మంది మనవలూ, మునిమనవలూ ఉంటారు. పోయే ముందర అందర్నీ ఓ సారి వరసపెట్టి చూసేసి మరీ హెడ్‌క్వార్టర్స్‌కి వెళ్ళిపోవాలని అలా దిగడిందావిడ.

భామ ఆ రోజు క్లాసే ఉండబట్టలేక అనేసింది రాంబాబుతో:

"ఏమండీ! బామ్మ మెడలో వాచీ—బుజ్జిముండ ఆశే ముద్దొస్తోంది కదూ!"

"చూసిన ప్రతి వస్తువు కోసం అంత తహతహా పనికిరాదు, భామా!"

అన్నాడు రాంబాబు, ఆమె మనసు బాగా ఎరిగినవాడై.

"ఏమో, ఆ వాచీ నా మెడలో పడే వరకూ నాకు తోచదండీ ఇక" అంది దీనవదనంతో.

"అయితే, అడిగేయ్. ఎందుకీ బాధ" అన్నాడు తేలిగ్గా.

"అమ్మో! అంత సులువా? ఆ ముదుసలి బామ్మ దగ్గర వస్తువు లాగడం, అందునా ఆవిడ అపురూపంగా చూసుకుంటున్న వాచీని."

"అయితే, ఇక దాని సంగతి మరిచిపో!"

"నా తరం కాదండీ!" అంటూ అంత దిగులుతోనూ ఏవో ప్లాన్లు వేసుకుంటూ ఆ రాత్రల్లా ఇంచుమించు జాగారం చేసింది భామ.

'వచ్చినదానివి తిన్నగా రాకుండా ఇలాంటి తా[illegible] ఎందుకు పట్టుకొచ్చావు, ముసలమ్మా!' అని నెత్తి కొట్టుకున్నాడు రాంబాబు.

మరునాటి నుంచీ భామ రాంబాబునీ, బుజ్జిగాడినీకూడా నిర్లక్ష్యం చేసి బామ్మ సేవలో పడిపోయింది. వారం రోజులు గడిచాయి. 'ఇక నేను వెళ్ళొస్తా(రా)' అంటున్న బామ్మగార్ని చూసి గుటకలు మింగింది భామ, 'అయ్యో, ఆవిడతో బాటే ఆ వాచీకూడా గడప దాటేస్తుంది కదా, దాని నెలా సంగ్రహించటమా' అని లోపల వేదన చెందుతూ.

"పిచ్చితల్లీ! వెళతానంటే ఎందుకే అంత దిగులు? ఇక నే నెటూ వెళ్ళేదాన్నే కాని, ఉండేదాన్ని కాదు కదా!" అందావిడ ద్వంద్వార్థంతో చెపుతున్నానే అని పొంగిపోతూ. భామ కిమ్మన లేదు. బామ్మగారు తిట్టకపోయినా, కసురుకపోయినాకూడా ఆవిడను చూస్తే అందరికీ అదో రకమయిన భయం. సాహసించి ఎవరూ నోరెత్తి ఆవిడ దగ్గర ఏ మాటా అన లేరు—చివరికి భామకూడా.

ఆ రాత్రి జబ్బు పడ్డదానిలా కృశించి పోయి, నీరసంగా పందిరి మంచానికి గెడ్డం ఆన్చుకుని కూర్చున్న భామని చూస్తే బామ్మగార్ని తలుచుకుని మరీ మరీ ముచ్చట పడ్డాడు రాంబాబు.

"లాభం లేదండీ, నాకు వాచీ దక్కే యోగ్యమున్నట్టు లేదు." ఓడిపోయిన దానిలా ఢీలా పడిపోతూ అంది చివరికి. ఎప్పుడూ తను ఓడటమే కాని, భామలో ఓటమి చూడని రాంబాబుకి ఐస్క్రీమ్ తింటున్నంత ఉల్లాసంగా ఉంది.

'శభాష్, ముసలమ్మా! అసలు భామకి నీ లాంటి మొగుడు దొరకవలసింది. నన్ను మెత్తని వాడిని చేసి మరీ మరీ ఆడించి పారేస్తూంది' అని లోపల అనుకుని, "పోనిస్తూ బోడివాచీ. దీని తాత లాంటిది కొనిపెడ్తా నీకు" అన్నాడు బెదిరింపుగా.

"ఏమిటీ! మీరా!! పాపం విన్నవాళ్ళు నిజమే ననుకుంటారు. నా పోపుడబ్బాల్లో డబ్బులు కైంకర్యం చెయ్యకుండా ఉంటే వాచీ ఏమిటి, వజ్రాల నెక్లెసు కొన్నట్టు మురిసిపోనూ!" అంది మూతి ముప్పై మూడు వంకర్లు తిప్పి.

దానితో రాంబాబు నోరు బంద్.

అయితే, భామ అదృష్టమా అన్నట్టు మరునాటి ఉదయానికల్లా బామ్మగారికి చిన్న జ్వరం తగిలి, ఆవిడ ప్రయాణం వాయిదా పడింది. భామ తాత్కాలికంగా సంతోషించింది. 'బామ్మ తేరుకుని వెళ్ళేలోగా ఇంకేదైనా బ్రహ్మాండమైన ఐడియా తట్టదా, ఆ వాచీ నాది కాక పోదా' అని.

బామ్మగారికి కొద్దిగా జలుబు చేస్తే భయం ఏమయిపోతానో నని. ఇప్పుడు జ్వరంకూడా వచ్చింది. "అందరికీ వైర్లివ్వేయ్, నాయనా" అంది రాంబాబుతో. వైర్లివ్వక పోయినా, కొందరికి ఉత్తరాలు రాశాడు రాంబాబు. 'మీ అమ్మగారికి లేదా అమ్మమ్మగారికి లేదా బామ్మగారికి తగు మాత్రపు పడిశం, ఒక డిగ్రీ జ్వరం వచ్చినట్టు తెలియపరచడ మైనది' అని.

ఎవరూ బామ్మగారి కోసం కంగారు పడి రాలేదు. మీదు మిక్కిలి 'పోన్లే, బామ్మా! నిన్ను కంటికి రెప్పలా నే చూసుకుంటాగా' అంటూ మరింత ఆవిడకు చేసే సేవల సంఖ్య పెంచేసింది భామ ఇదే అదనని.

వారం రోజుల పాటు ఉస్సూ అస్సూ అన్న బామ్మగారు మళ్ళీ పటాసీలా తయారయింది. తయారవుతూనే 'పిచ్చితల్లీ! నువ్వు కనక నిద్రాహారాలు మాని తల్లిలా సేవ చేశావే, నీ ఋణం జన్మలో తీర్చుకో గలనా' అంది మాట వరసకి.

"గలవు!" అనేసింది, ఆ క్షణం కోసమే ఎదురుచూస్తున్న భామ.

"ఎలా?" బోసినోరు వెళ్ళబెట్టింది బామ్మగారు.

"బామ్మా, మరే... మరే నిన్నింకేం అడగను కానీ, నువ్వు నిజంగా ఋణం తీర్చుద్దామనే అనుకుంటే ఆ వాచీ... ఆ వాచీ..." ఎలాగో అనేసింది భామ.

బామ్మగారు అవాక్కయి, అంతలోనే ఎంతగానో సర్దుకుని, "ఇది చిట్టిగాడింతో ముచ్చటపడి నా కోసం తెచ్చాడే—చచ్చేవరకూ పెట్టుకో, అమ్మమ్మా, ఎవరికీ ఇవ్వకని మరీ మరీ చెప్పాడే. ఇంకేమైనా అడుగు ఇస్తాను" అని నసుగుతూ, రుద్రాక్ష మాల తీసి ఓ మారటూ ఇటూ తిప్పింది.

"నా కింకేం వద్దు —అదే కావాలి" అని కోపంగా మునీశ్వరిలా ముఖం పెట్టి మొండికేసింది భామ.

బామ్మగారికి చాలా గడ్డు సమస్య వచ్చి పడింది. చూసి చూసి ఇవ్వాలని లేదు. ఇవ్వనని చెప్పలేదు. అదే క్షణాన ఆవిడకో మెరుపు లాంటి ఆలోచన వచ్చింది. 'చిన్న షరతు' అంది సరసంగా నవ్వుతూ.

"ఏమి టా షరతు?" అంది అప్పుడే సగం బలం పుంజుకున్న భామ.

"నే నిక్కడ ఉండగా, నా మనవడైన సదరు రాంబాబు చేత ఒక్కటంటే ఒక్క ఉపోషం చేయించు. చాలు. వాచీ నీ దవుతుంది." పెద్ద చిక్కు సమస్య విడిపోయినట్టు తేలిగ్గా ఊపిరి వదిలింది బామ్మగారు ధైర్యంగా.

భామ కొక్కసారి భూమి గిర్రున తిరిగింది.

'అమ్మ బాబోయ్! ఉపోషమే! రాంబాబు చేతే!' అనుకుంటూంటే, గుండెల్లో రైళ్ళు పరుగెత్తాయి. ఇక వాచీమీద ఆశ వదులుకో వచ్చని దిగజారిపోతూంటే "ఆ మాత్రం ఒక్క ఉపోషం చేయించలేవుటే?" అని చిద్విలాసంగా ఓ సవాలు విసిరింది బామ్మగారు.

మరొకళ్ళయితే ఏమి టీ పిచ్చి షరతు అని తప్పకుండా అనుకుంటారు గాని, భామకు అసలు సంగతి తెలుసుగా! అసలు రాంబాబు అని ఎవరూ చెప్పుకోరట. భామ పుట్టింట్లో 'ఆకలిగొట్టు అల్లుడు' అంటారట. రాంబాబు సరదాగా ఉన్నప్పు డోసారి చిన్న జోకులా భామే అతని చెవిని వేసిందా మాట. అతనూ ఏదో మైకంలో ఉండి నవ్వేసి ఊరుకున్నాడు. కాని, ఆ ఇంటి వాళ్ళందరూ తన తిండికి మరీ అంత దిష్టి పెడుతున్నారని అప్పట్లో ఎందుకనో అనిపించలేదు. మీదు మిక్కిలి భామ తిన్నగా ఉంటుందా? 'వేళకి భోజనం పడకపోతే ఆయన మనిషి కా'దంటూ ఎప్పుడూ ఏదో గొప్పగా చెప్పుకుపోతూండేది. ఆ అలుసు చూసుకుని ఆ బామ్మగారు రాంబాబుచేత ఉపోషం చేయించి వాచీ గెలుచుకో అని సవాలు చేసింది.

రాంబాబు చేత ఉపవాసం చేయించ లేనని ఒప్పుకోవడం వాచీ పోగొట్టుకున్నకంటే బాధగా, అవమానకరంగా ఉంది భామకి.

"సరే! అంతేకదా" అనేసింది తేలిగ్గా, 'ఇక కాచుకో!' అన్నట్టు.

సంగతంతా విన్న రాంబాబు ముఖం బుడ్డి దీపంలా మినుకు మినుకు లాడి పోయింది.

"భామా! నీ కిదేమైనా న్యాయమేనా? ఆ దిక్కుమాలిన వాచీ కోసం నన్నింత ఘోరంగా శిక్షించడం నీకు తగునా?!" అని దీనాలాప లారంభించాడు.

"మీరు మరీ పిరికివారండీ! ఉపవాస మంటే నీళ్ళన్నా ఇవ్వకుండా ఎండకడతా ననుకున్నారా? పాలు తాగి పళ్ళు తినొచ్చుగా" అంది. అసలు పళ్ళు తినడానికే భామ ఉపోషాలు చేస్తూంటుందని రాంబాబు అభిప్రాయం. 'అంత ఉడుక్కోకపోతే మీరూ చెయ్యరాదూ' అనిపించుకున్నాడు కూడా ఓసారి. క్రమంగా పట్టి పళ్ళు తిని ఉండడంకూడా తన వల్ల కాదని తెలుసుకుని ఇక ఆ ఊసు ఎత్తడం మానుకున్నాడు. ఇప్పుడిలాంటి గడ్డు సమస్య వచ్చి పడింది.

"అయినా, మీ బామ్మ కిదేం పొయ్యే కాలం? వాచీ ఇవ్వడం ఇష్టం లేదని చెప్తే పోలే! మధ్య నన్నిరికించడ మేమిటి?" అని కస్సు మన్నాడు.

"దేవుడిలాంటి బామ్మ నూరేళ్ళు

పడకారి-పెయ్యే [illegible] ఉపవాసం-ఇంతకీ నిమ్మళ్ళేం దాక్కొంది కోపుంది? గుక్కె త్తుకోమంటా? ఒప్పు. ఉపోషం చేసి ఆటు వాటి, భాను పెట్టాల్సొచ్చిందలా!" బతిమాలుకునే ధోరణిలో, ఎందుకైనా మంచిది, ఆవసరమొంటే వెంటనే కాళ్ళు పట్టేసుకుని వప్పుని కాళ్ళ దగ్గర కూలబడింది భామ.

"నేను ఏం చెయ్యమన్నా చేస్తాను కాని, ఉపోషం మాత్రం చెయ్యలేను, భామా!" ఇంచు మించు ఏడుపు ముఖం పెట్టేసాడు రాంబాబు.

భామకికూడా అతని అవస్థకు కొద్దిగా జాలి వేసింది. పెళ్ళినాటి సంగతి గుర్తొచ్చింది. పెళ్ళినాడు భోజనం చెయ్యక పోవడంచేత రాంబాబు కళ్ళు తిరిగి పడటం, అందరూ నానా కంగారూ పడటం, ఆదేదో జబ్బే ఏమిటోనని వాళ్ళూవాళ్ళు చాటుగా చెవులు కొరుక్కోవటం, జబ్బు కాదు భోజనం చెయ్యని కారణాన కలిగిన నీరసం అనగానే అందరూ అబ్బా, ఎంత సుకుమారం అనటం, ఆ సుకుమారం ఓ క్వాలిఫికేషనులా తన వాడు మురిసిపోవటం, తన పతి అంత సుకుమారుడని గర్వపడటం, చివరికి అది సుకుమారం కాదు జబ్బు కంటే ప్రమాదకరమైన ఓ దౌర్భాగ్యపు లక్షణం అని తెలిసి రావటం ఒకటా భామ అన్నిటికీ బదులుగా ఒక్క నిట్టూర్పు విడిచి అంది:

"తప్పదండీ-ఏమయినా సరే ఈ ఒక్క ఉపోషం మీరు చెయ్యక తప్పదు. నేనీ నేళంటే ఏదో వారి కోసం కనక ఇంతగా బతిమాలుతున్నా ననుకోండి కాని, శరీరారోగ్యం దృష్ట్యాకూడా అదెంత మంచిదో మీరే ఆలోచించండి. ప్లీజ్! అలాగే ననరూ!" గెడ్డం పట్టి బతిమాలింది.

భామది ఉడుం పట్టు. అన్నది సాధించుకుందికి ఎన్ని దారులైనా తిరుగుతుంది. నాలుగేళ్ళ వైవాహిక జీవితంలో రాంబాబు ఆ సంగతి బాగా గ్రహించాడు.

"భామా డియర్! నా శరీరం చూడు చింతపిక్కలా ఉంది. దీని కిప్పట్లో ఏ కీడూ రాదు. నెయ్యి ఉపవాసాలు చేసి పుణ్యం నీకు లభిస్తుంది కాని, నన్ను వదిలి పెడుదూ!" అని తనూ బతిమాలు కున్నాడు.

లాభం లేకపోయింది. దీర్ఘన లేచింది భామ.

"మీ శరీరం చింతపిక్కో, టేకింకో నా కనవసరం. సూటిగా అడుగుతున్నాను చెప్పండి. బామ్మ ఊరెళ్ళడాని కిక పది రోజులు గడువుంది. ఈ లోగా ఓ ఉపోషం [illegible]

వక్రమార్గాన యుద్ధరంగంలో కురుకుతూ.

రాజ్యమూ వద్దు పిడా వద్దు, నేనీ యుద్ధం చేయలేనని దిగ జారిపోతూన్న అర్జునుడి పరిస్థితికి వచ్చాడు రాంబాబు.

'అయిందా?' అని వాలి పెట్టినట్లు ఓ తారాజువ్వ లాంటి చూపు పారేసి అటు పక్కనుంచే వెళ్ళిం దెందుకో అప్పుడే బామ్మగారు.

"ఎక్స్‌క్యూజ్ మీ, భామా!" అంటూ గడ్డం పట్టుకోబోయాడు రాంబాబు. చళ్ళున కొరడా ఝళిపించి నట్టయింది. అది భామ జడేనని కాస్సేపట్లో తెలిసింది రాంబాబుకి.

"ఉపోషం చేసి నా వంతం చెల్లించే వరకూ నా ఒంటిమీద చెయ్యి వెయ్యకండి" అనేసి మెరుపులా బయటికి వెళ్ళిపోయింది.

అంతే — ఏ ముహూర్తంలో అనేసిందో కాని ముట్టుకుంటే చాలు కరెంటులా షాక్ కొడుతూంది. వారం రోజు లయింది. ఇంత సీరియస్‌గా తయారవు తుందని మటుకు అనుకోలేదు రాంబాబు. బామ్మగారు ఊరెళ్ళడాని కిక మూడు రోజులే వ్యవధి ఉంది. అప్పటికే ఆవిడ బయలుదేరినట్లు కళ్ళలో మెరుపులు మెరిపిస్తూ కబుర్లు చెప్తూంటే భామకు రంపపుకోతగా ఉంది. రాంబాబుకి నరకంలా ఉంది. 'ఈ ముసిల్దాన్ని విలువనా చీరి ఉప్పు పాతర వేసినా పాపముందే!' అని కసిగా విసిగిపోయి అను కున్నాడు.

• • •

రాంబాబు చివార వదనంలో ఏదో నిశ్చయం చోటు చేసుకుంది. 'అంతే — ఈ నరకం భరించడంమాత్రం తనవల్ల కాదు. ఆ వెధవ ఉపోషమేదో చేసెయ్యాలి అంతే — ఏమయిపోయినా సరే!'

"భామా!" పిడుగులాంటి కేక విని అప్పుడే స్నానం ముగించుకుని బాత్ రూమ్ బయట అడుగు పెట్టబోతూన్న బుజ్జిగాడు జడుసుకుని 'బాంబు' అన్నాడు. విస్తుపోయి చూస్తున్న భామను మరింత ఆశ్చర్యపరిచేలా చేశాడు రాంబాబు.

"భామా! ఈ నేళ శివరాత్రి అన్నావు కదూ బుజ్జీ? సరే, నీ ముద్దు చెల్లించ డానికి నే నుపోషం చేసేస్తున్నా" నన్నాడు దడదడా.

భామ ముఖంలో కోటి దీపాలు వెలిగా యొక్కసారిగా.

"నమ్మమ్మనా? !" అంది సందేహంగా, ఆలోసం తన కోరిక నెరవేరు [illegible]

"ఒక లోకమూ ల్లుంటే బాగుని..."

"నమ్మొచ్చు. మీరు వద్దాయ కూడా నమనం ప్రారంభిస్తే ఇప్పుడే చెరిగి [illegible] బుజ్జిగాడు ఇట్టు పెట్టేయ మంటాడు" అని భామ కిక ఓ బామ్మకు వినపడేలా, "బామ్మా ఓయ్!" అని ఓ పెద్ద కేకేసుకుంటూ పరుగెత్తింది.

ముహూర్తానికి ప్రారంభమైంది ఉపవాసం "అంటుంటే". కాఫీకి ఫర్వాలేదని భామ తనంతట తనే ఓ గ్లాసు కాఫీ తెచ్చి ఇచ్చింది. బామ్మగారి ముఖంలో కత్తివేటుకి నెత్తురుచుక్క లేదు. కలా, నిజమా అన్నట్లు 'వనే నది నిమిషాలు కళ్ళు చికిలించుకుని, అసలు నిదు కని ఆకలిగొట్టు అల్లుడవునా? కాదా? అన్నట్లు వెలవెలబోతూ చూస్తూంది.

"ఏదో అమ్మమ్మగారూ! జన్మానికి శివరాత్రంటారుగా! అంతే ... హి...హి" అని రాంబాబు నవ్వుతూంటే మరింత వెలవెల్లాడిపోయింది బామ్మగారు. తన అంచనా ఎందు కింత తప్పయిందా! తనకి వాడితో ఋణం తీరిపోయిందా! ఏమి ప్రళయం ముంచుకు రబోతూంది! అనుకుంటూనే, "ఉపోషం చెయ్యగలవా, నాయనా?" అని దిగులుగ చూసింది.

'వారం రోజులాయ నే ననుభవించిన యమ నరకం నీకేం తెలుసు ముసలమ్మా!' అనుకుంటూ, "ఓ!" అన్నాడు దర్జాగా రాంబాబు.

ఆ రోజల్లా రాంబాబుకి ఎనలేని సపర్యలు లభించాయి.

బామ్మగారు, భామ, బుజ్జిగాడు శివాలయాని కెళుతూంటే తనూ బయలుదేర బోయాడు రాంబాబు. "అక్కర్లేదు లెండి. మీ రుండిపోండి. అసలే మీకు అలవాటులేని ఉపోషమంటా ఉపవాసం చేస్తున్నారు కూడా! ఎక్కడేనా రోడ్డు మీద కళ్ళు తిరిగి పడే ప్రమాద ముంది" అని భామే వెంట రానివ్వలేదు. వడి పోయిన దానిలా తయారయిన బామ్మగారు ఆ రోజు ఎవరితోనూ ఒక్కట మాట్లాడలేదు. ఓ పక్క రాంబాబుని బుజ్జిగాడిని మించిన ముద్దు జరిగిపోతూంది.

రాత్రి ఫలహారమని కూర్చోపెట్టింది భామ. "భామా, నన్ను వాలా అందరిచేత సేట్ చేశా"నని పొగ్గుకుంటూ, ఎదురుగా పెట్టిన పళ్ళరాశిలోంచి ఒక్కటంటే ఒక్కటే మాత్రమే తీసుకుని, గ్లాసెడు పాలు తాగి 'ఇక చా'లన్నాడు రాంబాబు.

'పోయింది వాడి పోయింది' అన్నట్టు నిరాశగా కూలబడి పోయిన బామ్మగారితో [illegible]

[illegible] వెక్కి వెక్కి ఏడుస్తున్నట్లుంది [illegible] ఎక్కడికి [illegible]

అర్ధరాత్రి భామ ఈ లోకంలో లేదు [illegible] బామ్మ [illegible] వాళ్ళిద్దరూ [illegible] బామ్మ పెట్టెలోనే ఉన్నాయి [illegible] చెప్పు [illegible] 'అన్నీ [illegible] వాటిల్లోనే ఉన్నాయి' [illegible]

* * *

తూర్పు ఇంకా తెలతెలవారుతూండగా ప్రక్క గదిలోంచి పెద్దగా బామ్మగారి కేకలు వినిపిస్తున్నాయి.

"ఏమే భామోయ్! నాయనా! రాం బాబూ— నేనేం చేయ్యనా దేవుడా?"

భామ, రాంబాబు ఒకే పరుగున వచ్చి పడ్డారు—'ఏం జరిగిం'దంటూ.

"బంగారంలాంటి వాడ్ని, నాయనా పాపం, మనవరా లింతలో ముప్పు [illegible] ఇచ్చేస్తానని కూడా అన్నాను." ఇంచు మించు ఏడుపు స్వరంతో చెపుతు న్నాదావిడ.

"వాడికేమయింది, బామ్మా. కిం [illegible] గాని పడిందా?" తను కూడా ఆవిడ ఏడుపు స్వరాన్ని అనుకరిస్తూ దగ్గరికి చేరింది భామ.

"కిందపడితే ఫరవాలేదే! ఏకంగా కాళ్ళొచ్చి పడిపోయిందే! పాపిష్టి దాన్ని రాత్రేనా ఇచ్చేశాను కాను." బామ్మగారు నానాబాధ పడిపోతూంది.

"దొంగతనం జరిగిందా? ఇంత ఎక్కడ పెట్టారు? కంగారుపడకండి." రాంబాబు ఆవిడను స్థిమిత పరుస్తూ అరిచాడు.

"ఆ కిటికీ పక్కనే మేకుకి తగిలించాయనా!"

"అక్క [illegible] ఉంటారా, బామ్మా! అవతల్నుంచి చెయ్యి పెడితే అందుతుంది కదా. ఇక [illegible] మా అందరికీ చెప్పు [illegible] మ వ్యెందు కిలా చేశావు, బామ్మా? 'నీ తెలివి తగలెయ్యా, నీ గుండె [illegible] మని చెయ్యా' అంటున్నట్టే [illegible] పోతూ పైపైకి చూస్తూ బామ్మగారిని ఓదార్చింది భామ.

"నాకేం తెలుసే. రోజూ [illegible] తాంటుని కదాని పెట్టాముగాని" [illegible]

పరుగూ చేరారు. అయ్యో అంటే ఒయ్యో అన్నారు. మొత్తానికి వ్రతం చెడినా ఫలం దక్కలేదు.

ఆ రోజు రాంబాబుకి ఎపురుపడ టానిక్కాని, గట్టిగా నోరెత్తి పోట్లాడ టానిక్కాని భామకి తొలిసారిగా భయం, సిగ్గు కలిగాయి.

'వాడి వాచీ కోసం నన్నెందుకట్టి నందుకు నీకు తగిన శాస్తి జరిగిందిలే!' అంటాడో — వాచీ లేదు పాడూ లేదు, నన్నుమాత్రం పెరుగుకు తిన్నావని సాధిస్తాడో — 'వదిలిందా నీ రోగం!' అన్నట్టు విషపు చూపులు విసురుతాడోనని బెంగటిల్లి పస్తున్న భామ, అర్ధరాత్రి దాటితే గాని ఆ రోజు గదిలో అడుగు పెట్టలేదు. అయినా, రాంబాబు ఇంకా మెలకువగానే ఉన్నాడు. వారం రోజుల నరకం తరవాత ఎట్టి పొడుపుడు మాటలూ ఆడి భామను దూరం చేసుకునే స్థితిలో లేడు రాంబాబు.

భామ వస్తూనే అమాంతం అతని కాళ్ళు చుట్టేసుకుని, "నన్ను క్షమించరూ?" అంది ఏడుపు గొంతుతో.

"అరెరే. క్షమించడ మేమిటి ... ఎందుకూ?" అంటూ సుస్మితంగా దగ్గరికి తీసుకున్నాడు.

"మిమ్మల్ని అనవసరంగా దిక్కుమాలిన వాచీ కోసం మాడ్చి చంపేసానండీ" అంటూ బెక్కింది. ఆ బెక్కులు తనను మాడ్చి చంపిన కంటే ఎక్కువ ఆ 'దిక్కుమాలిన' వాచీకోసమేనని రాంబాబు అనుమానం అంటినప్పటికీ, కాలహరణానికి మనసొప్పనివాడై, "పోనిస్తూ — ఏం చేస్తాం? జరిగింది మరిచిపో" అంటూ మరింత ఆప్యాయంగా భుజం చుట్టూ చేతులేసాడు. 'పోన్లే. వెధవ్వాచీ పోతే పోయింది కాని, తనకు దాని మూలంగా రాంబాబు ప్రేమ దూరం కాలేదు. అంతే చాలు' ననుకుని తృప్తిపడింది భామ.

మరునాడు ప్రయాణమవుతూన్న బామ్మని విధిలేనట్టుగా వచ్చి బండెక్కించి, ఆవిడకి చేసిన ఇన్ని సేవలూ బూడిదలో పోసిన పన్నీరయ్యాయే అని తలుచుకుని తలుచుకుని మతి పోరపడి ఇల్లుచేరుకుంది భామ.

అయితే, తరుచుగా ఉత్తరాలు రాయటం అలవాటు లేని బామ్మగారు వెళ్ళిన వారం రోజులకి కవరు ఉత్తరం రాయగానే ఏమిటో నన్న కుతూహలం భామ, రాంబాబు లిద్దరిలోనూ చెలరేగింది.

"క్షేమంగా చేరినట్టు వ్రైరివ్వాక, బామ్మ ఉత్తరం రాసిందంటే ఏదో విశేష ముండితీరుతుందండీ. ముందు నన్ను చూడనివ్వండి" అని రాంబాబు చేతిలో ఉత్తరం లాక్కోబోయింది భామ. నేనంటే నేనని కాసేపు ఆ ఉత్తరంకోసం పేచీపడ్డాక, ఎలాగో చివరికి రాంబాబు విప్పి ఊపిరి బిగబట్టి చదవటం ఆరంభించాడు.

"చిరంజీవి రాంబాబును, చిరంజీవి సౌభాగ్యవతి సత్యభామను సుబ్బలక్ష్మమ్మ దీవించి వ్రాయునది. మీ కొక మంచి వార్త వ్రాయగలుగుతున్నందుకు ఆనందంగా ఉంది."

భామ ఒక్క ఎగురు ఎగిరింది. "నాకు తెలుసండీ! ఆ బుజ్జిముండ వేదొంగాడూ ఎత్తుకెళ్ళలేదని. ఊఁ ఊఁ చదవండి. చదవండి."

"నేను కంగారుపడి మిమ్మల్ని అనవసరంగా కంగారు పెట్టాను. పెద్దదాన్ని. ఏళ్ళొస్తూంటే మతిమరుపు జాస్తి అవుతూంటుంది. ఆ తొలి రోజు రాత్రి ఏ ఏడం చేత్తోనో పెట్లో వాచీ వడేసిన యాదున్న లేక దొంగ పట్టుకుపోయూడనుకొని చాలా బాధపడ్డాను."

"పాపం! బామ్మ ఎంత బాధపడిందో నండీ!" జాలిగా సంబరపడిపోయింది భామ.

"అయితే, ఇక్కడికొచ్చాక బి. ఎస్‌సి. చదువుతూన్న సుబ్బులు—'బామ్మా! నీ పెట్టె నే చక్కగా సర్దుతా మం'డంటూ పైకి తియ్యడంతో వాచీ బయటపడింది."

"అపాటి కయితే పోస్టులో పంపొచ్చుంటుందండీ బుజ్జిముండ!" తబ్బిబ్బయిపోతూంది భామ.

"ఆ వాచీ చూస్తూనే బామ్మా, నా కియ్యవే అంది సుబ్బులు."

"అబ్బ, ఎంతాశండీ. దానికోసమే నే నిక్కడింత నావు చస్తేసి!" భామ.

"భామ కిస్తానని చెప్పేశానే అన్నాను."

"మా బామ్మంతే నండీ. మాట నేసిందంటే — అంతే." బామ్మని తలుచుకుని భామ గర్వం.

"నీపేరెంటికత్తెవి కదా, బామ్మా! సుబ్బులు - డిబ్బులు అంటూ డిబ్బరొట్టె లాంటి పేరు పెట్టినా పోనీ కదా, మా బామ్మ పేరది అని ఎలాగో సహించినందుకైనా నీ వాచీ నా కిచ్చెయవా? అని ప్రారంభించింది."

"ఆఁ ... ఆఁ ... మా బామ్మ దగ్గరా పప్పు లుడకవు లెండి!"

"ఎలాగే, తల్లీ, అవతల దానికి మాటిచ్చానే అన్నాను. అయితే, ఈ వేళ్టి నుంచి ఈ డిబ్బ కొక్కుపేరు నా కక్కర్లేదు. ఏ కనకలతో, మాధవీలతో అని పేరు మార్చేసుకుంటా నంది. ఇన్నేళ్ళొచ్చాక పేరు మార్చుకుంటే నలుగురూ కారణమడిగి, పెద్దదాని కామాత్రం బుద్ధిలేక పోయిందా పిల్ల ఇంత సరదాపడి అడిగితే, అని నలుగురూ నా నోట్లో గడ్డిపెడతారని వెధవ లోకానికి భయపడి విధిలేక అది దాని చేతుల్లో పెట్టవలసి వచ్చింది."

షాక్ తగిలినట్టు నోరు తెరుచుకుని అలాగే ఉండిపోయింది భామ.

"జరిగినదానికి నేను చాలా విచారిస్తున్నాను. ఏదో పెద్ద ముండాదాన్ని మీ రిద్దరూ నన్నేమాత్రం అపార్థం చేసుకోరని ఆశిస్తున్నాను. చిరంజీవి బుజ్జివాసుకు ఆశీస్సులు.

ఇట్లు,
—సుబ్బలక్ష్మమ్మ వ్రాలు."

ఒక్కసారి అప్పటికి ఊపిరి తీసుకున్న రాంబాబు భామను వింతగా చూశాడు.

పళ్ళు పటపట నూరుతూంది భామ. "ఎంత మోసం. ఎంత దగా. ఈవిడ కొచ్చిన ఏళ్ళు ఎవరి కొచ్చాయో! నన్నింత ఆశపెట్టి, నా చేత చెయ్యరాని పని చేయించి — అది పేరు మార్చేసుకుంటానని భయపెట్టేసరికల్లా వాచీ దాని కిచ్చేస్తుందా! ఛీ! ... ఛీఛీ. అస లేదో అందేకాని, ఆ వాచీ నా కివ్వడం ఇష్టమున్నట్టు కనిపించలేదండీ అప్పుడే — ఇవ్వవలసొస్తుందని తనే కోరి దానికి దొంగ నాటక మాడి ఉంటుంది. నా కిప్పుడు దర్థమైంది లెండి బామ్మ కుతంత్రమంతా" అంటూ కుతకుత ఉడికిపోతూంది భామ.

"పోనిస్తూ భామా, ఏదో జరిగింది. మనసులో పెట్టుకోకు ఎంతైనా పెద్దావిడ కదా" అని శాంతింపజేయబోయాడు రాంబాబు.

"ఛీ. ఇంకెప్పుడూ ఆవిడ ఊసు నా దగ్గర ఎత్తకండి" అనేసి చరచరా లోపలికి వెళ్ళిపోయింది భామ.

బామ్మగారి మీద తిట్లు జాలీ, పుట్టెడు గౌరవమూ ఏక కాలంలో పోటీలు పడి ముందు కొచ్చి రాంబాబుకి శివరాత్రి రోజుని మరో మారు జ్ఞప్తికి తెచ్చాయి.

అటు బామ్మ, భామ శివాలయానికి వెళ్ళగానే ఇంటికి తాళం పెట్టి నలుగంగల్లో హోటల్లో దూరి తను కడుపెక్కా మెక్కేసి, వెధవ కక్కుర్తికొద్దీ ఓ పకోడీల పొట్లం కూడా వెంట తెచ్చుకోవటం, అవి సగం సగం తింటూంటే వీళ్ళు తలుపులు బాదటం, ఆ కంగారులో ఆ ఉల్లి పకోడీల పొట్లం తీసుకెళ్ళి పెట్టెలున్న గదిలో గబగబా ఓ పెట్టెతీసి అందులో పడేయటం, తీరా అది బామ్మగారి పెట్టెనని తరవాత తెలియటం, తెలిసేవేళకి ఆవిడ దాని కో తాళం కప్పి తగల్బడం, తన గుట్టు బయటపెట్టేసి భామ ముందు తన పరువు తీసేస్తుందోనని భయపడటం, అయినా బామ్మగారు కిమ్మనక పోవటం, చివరికి వాచీ దొంగాడెత్తుకెళ్ళాడని నానా హంగామా చేసి వాచీ పట్టుకు దొబ్బెయడం... సినిమా రీలులా కళ్ళముందు మెదిలాయి.

తనచేత ఓ ఉపోషం చేయించి వాచీ గెలుచుకోమన్న బామ్మగారి గడుసుదనం, తెలివితేటలతోబాటు ఆవిడకున్న సహృదయానికి జేజేలనకుండా ఉండలేక పోయాడు రాంబాబు.

పాపం! భామకేం తెలుసు ఆ రహస్యం? !

'పాడు వాచీకోసం - పాపిష్టిదాన్ని అయినవేళ ఉపోషం కూడా చేయించి' నని తలపు కొచ్చినప్పుడల్లా వినిగింటలాడుతూనే ఉంది ఇప్పటికీ! ★